

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในโลกมุสลิม : กรณีศึกษาชุมชนประตูลี้ ชุมชนป่าตอง และตำบลคลองตะเคียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม ความสวยงามของพื้นที่ของชาวชุมชนมุสลิมในชุมชนประตูลี้ ชุมชนป่าตองและตำบลคลองตะเคียนได้รับการพัฒนา จากการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม และการพัฒนาด้านความสวยงามของพื้นที่ ซึ่งคาดว่าจะทำให้สิ่งแวดล้อมด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม ความสวยงามของพื้นที่อยู่ในระดับที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมใหม่ได้ เก็บข้อมูลโดยวิธีการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นร่วมกับชุมชนและสำรวจเอกสาร และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การสนทนากลุ่ม 3 กลุ่มได้แก่ผู้นำชุมชน ประชาชน คณะกรรมการชมรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวของตำบลคลองตะเคียนรวม 30 คน จำนวน 7 ครั้ง การประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพิจารณาความสอดคล้องและความถูกต้องของข้อมูลโดยวิธีสามเส้า การวิเคราะห์เนื้อหาและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่เป้าหมายมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเพียงพอ แต่มีปัญหาเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่มกระบวนการศึกษาทำให้ชาวตำบลคลองตะเคียนซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายระยะที่สองมีผลผลักดันให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพิ่มศักยภาพสูงขึ้นและสามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มโดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเคียน ผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ ผลการระดมสมองจากกระบวนการศึกษาได้ผนวกเข้ากับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเคียน กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาเรื่องสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม ความสวยงามของพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม นอกจากนั้นยังได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว การจัดทำสินค้าเอกลักษณ์เพื่อการท่องเที่ยวรวมทั้งวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ชุมชนตามวิถีมุสลิม กิจกรรมบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนประตูลี้และชุมชนป่าตอง และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 6 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำสำคัญ : การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนประตูลี้ ชุมชนป่าตอง ตำบลคลองตะเคียน

Abstract

The purposes of this research study were to develop food-water sanitation, and scenery on the target at Pratuchai and Patong communities and Khlong Takhian sub-district. The development was performed via cooperation of the communities, sectors, and educational institutions involved in order that the stakeholders could participate in learning together to develop environment on food-water sanitation and scenery on the target areas to welcome cultural tourism. Data collection was employed using the target area surveying with the communities, examining documents, and in-depth interviewing the community leaders in both government and private sector. Focus grouped interviews was also performed seven times with 30 people in three groups: community leaders, people and the committee. More techniques were used with cooperative action meetings, and mind mapping. Statistical analysis was performed with triangular technique for harmony and correctness, content analysis and inductive conclusion.

The findings indicated that the natural resources of the target areas were sufficient. The problems were indicated on environment and food-water sanitation management. The studying process encouraged the Environmental and Tourism Committee in the target area in the second phase at Khlong Takhian Sub-district having high potential in working along the objectives with the support from Khlong Takhian Sub-district Administration Organization, and religious and local leaders. According to the brain storming from the studying process and the development plans of Khlong Takhian Sub-district Administration Organization, the food-water sanitation, and scenery at the target areas were developed. Besides, English for tourism industry was also developed. Identical products promoting tourism were created with plans to arrange the learning resources for Muslim ways of life. Some activities were supported by Pratuchai and Patong communities. Public relation was performed by the Office of Tourism Authority of Thailand in the Central Part, Region 6 and a television station in Phranakhon Si Ayutthaya.

Key words: Environment development, Cultural tourism, Pratuchai community, Patong community, Khlong Takhian Sub-district.